

ΑΠΟ ΤΟ ΣΚΟΤΕΙΝΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΒΟΥΡΓΙΑΙ, ΟΙ ΑΙΜΟΣΤΑΓΕΙΣ ΤΥΡΑΝΝΟΙ

Η εποχή του ψεύδους, της διαφθοράς και του εγκλήματος. Τα πιά σατανικά δηλητήρια. Φρικαστικά δράματα και ανατριχιαστικές τραγωδίες. Ο Πάπας Ροδρίγος Βουργίας και ο γιός του Καίσαρ. Πώς πέθανε ο αδελφός του Σουλτάνου Βαγιάζ. Οι καρδινάλιοι Ρεθέρους και Λαφέρς. Τα δόματα των Βουργιάν. Τι ήταν η «κανταρέλλα», το τρομερό δηλητήριο. Τι λέγει ο Βολταίρος κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Η εποχή, κατά την οποία στη Ρώμη κυριαρχούσε η διαβόητη ηγεμονική οικογένεια των Βουργιάν, ήνε, χωρίς άλλο, μιά από τις φρικότερες περιόδους της Ιστορίας, μολονότι, κατά την ίδια εκείνη εποχή, συντελέσθη η περίφημη 'Αναγέννησις στις καλές τέχνες και στα γράμματα και ο πολιτικός άρχισε να ξαναβρίθη, έπειτα από τους σκοτεινούς αιώνες του μεσαίωου. Μά, όπως λέγει κάποιος Ιστορικός, τα δαύματα της τέχνης μόλις και μετά βίας μπορούν να σκεπάσουν το ψεύδος, τη διαφθορά, την παραλυσία και τα εγκλήματα της εποχής εκείνης.

Το μεγάλο χαρακτηριστικό της εποχής αυτής ήνε, λέγει ένας παλιός χρονικογράφος, το δηλητήριο. Και, πραγματικά, δεν ήπαχε τότε παλάτι και αρχοντάτοιο και άλλο ακόμα σπίτι του λαού, που να μην ήχε ίδη να διαδραματίζεται ανάμεσα στους τοίχους του μιά φριχαστική τραγωδία δηλητηρίασεως. Οι έμποροι, που πουλούσαν τα δηλητήρια, ήχαν γίνει πάμπλουτοι. Και τα είδη των δηλητηρίων ήσαν άπειρα. 'Υπήρχαν δηλητήρια που σκοτώναν κεραυνόβολα τα θύματά τους. 'Υπήρχαν άλλα, που επέφεραν ένα θάνατο άσφο, αφού προηγουμένως γινόντουσαν άφορημιά να πέφτουν τα μαλλιά και τα δόντια του θύματος και κομμάτια από τις άσφρες του ακόμα, και που θανάτωναν μέσα σε μιά φριχτή άγωνιά!

Οι Ιστορικοί της εποχής εκείνης αναφέρουν ένα σωφό φριχαστικό παραδείγμα. Κάποιος έπισκοπος ήχε δυσαρεστήσει μιά φορά τον πρίγκηπα Σαβέλλα, γιατί δεν του ήδινε την άδεια να παντρευθί τη χήρα ενός Ιππότη, τον οποίο ήχε σκοτώσει με τα ίδια του τα χέρια. Τι έκανε τότε ο πρίγκηπς αυτός της Τουσκάνης για να εκδικηθί τον έπισκοπο; Πρώτα πώστα δεν του ήδειε καμιά έχθρα κι' έξακολούθησε να του φέρεται φιλικά, όπως πρώτα. Μά μετά μάλιστα τον προσκάλεσε στο αρχοντάτοιο του. Κοιβέντιασαν φιλικά κάμωση ώρα και στο τέλος ο πρίγκηπς έκανε λόγο στον έπισκοπό του για κάποιο δαχτυλίδι, που ήταν, όπως του ήλετε, ένα θάυμα τέχνης. Του περιέγραψε με τα πιο ζωνορά χρώματα το δαχτυλίδι αυτό, κι' έπειτα του ήλετε με το πιο αδιάφορο ύφος:

— 'Αγαπητέ μου φίλε, βλέπω ότι έχετε να εντιμάτε τις τέχνες. Τιποτε λοιπόν δεν μ' έμποδίζει να σας το δωήσω το δαχτυλίδι αυτό. Νό, πάρετε αυτό το κλειδάκι κι' άνοιξτε αυτό το συρτάρι που ήνε δίπλα σας. Θα το βρήτε εκεί μέσα!...

Ο έπισκοπος πήρε το κλειδί κι' δοκίμασε άνυποπίος ν' άνοιξη το συρτάρι. Μά το συρτάρι δεν άνοιγε εύκολα και ο έπισκοπος κοπίασε λιγάκι για να γυρίση το κλειδί μέσα στην κλειδαριά.

Αυτό όμως έφτανε, γιατί στο μεταξύ, το κλειδί, που ήχε μιά δηλητηριασμένη προσέχρη, ήχε τομηθεί στο χέρι τον έπισκοπο. Ο έπισκοπος έφυγε σε λίγο παίνωντας και το δαχτυλίδι, το δωφό του πρίγκηπς. Μά δεν πέρασαν πολλές ώρες και πέθανε άβγαμα, χωρίς καν να αισθανθί προηγήτερα την παρμηκική διάθεσήα...

Τέτοια παραδείγματα άπάγγουν άπειρα. Ένα, μιά όρμια άριστογράφης, χόφανε κάποτε στη γιορτή που ήδινε στο παλάτι του ένας άρχοντας της Βενετίας, έξαγα να το μωράτο της τρυγοανήσθηκε έλαφρά από το δαχτυλίδι του καρδινάλιου της. Την άλλη μέρα η όρμια άρχόντισσα ήταν νεκρή, γιατί το δαχτυλίδι που στόλιζε το δαχτυλίδι της άριστογράφου με τον όποιον έχόφανε ήταν ένα από τα σατανικά έ-

κείνα εδαχτυλίδια του θανάτου, που ήχαν τόση πέφασι τότε.

Τα εγκλήματα, κατά την εποχή εκείνη, ήσαν τό πιο συνηθισμένο πράγμα στον κόσμο. Συνέβαινε πολλές φορές, σ' ένα πλούσιο γένμα, ένας από τους συνδαιτημόνας να προτεινί, χαμογελώντας ευγενικώτατα, στην άρχόντισσα που καθόταν δίπλα του, να μοιραστή μαζί του ένα όμορφο μήλο. Μά ένα όμορφο και χρυσό μαγαράκι έκοθε τότε το μήλο στα δύο, και το μισό το έτρωγε ο ίδιος. Μά στο άλλο μισό, σ' εκείνο που έπρόσφερε στην άρχόντισσα, το κομμά μαγαράκι, που ήταν δηλητηριασμένο από τη μιά του μεριά, άφηνε το δηλητήριο του, που σκότωνε τη δυστυχισμένη έπειτα από λίγες ώρες ή έπειτα από μέρες ολόκληρες.

Μ' αυτό τον τρόπο ο καρδινάλιος Φερδινάνδος των Μεδίκων ήχε δηλητηριάσει τον αδελφό του Φραγκίσκο και την όμορφη Βενετσιάνη Μπαύκα Καπέλλο.

Ήταν μάλιστα τόσο μεγάλη ή διαφθορά της εποχής εκείνης, ώστε, όπως αναφέρει ένας Ιστορικός, ή θανατική εντέλεια ενός από τους τρομερούς εκείνους δηλητηριαστές, αντί να προκαλή τη γενική έπιδιοκμασία, μονάχα τον οίκτο προκάλεσε στο λαό. «Τόν κακούρη!...», συνήθιζαν να λένε. 'Όπως μάλιστα αναφέρει ο ίδιος Ιστορικός, κάποτε ά δίχλος δοκίμασε ν' άρπάξη από τα χέρια των δημόων έναν δηλητηριαστή κατάδικο και χροιάστηκε να σταθεί στατός ολόκληρος για να προστατεύσει τους δημίους από το πλήθος, που είχε φρονιάσει ναφολεκτώσει!...

Και τώρα ως έρθουμε στους ίδιους τους Βουργίαι, τους όποιους ή Ιστορία αναφέρει ως τους μεγαλύτερους τυράννους του κόσμου.

Προτού ο Ροδρίγος Βουργίας γίνι Πάπας της Ρώμης, οι προηγουένοι Πάπαι έλάχιστα ένδοξαφρόντουσαν για να σώσουν τις ψυχές των καρδινάλιων. 'Έκεινο που τους ένδιέφερε πολύ περισσότερο ήταν ν' αποκτήσουν δύναμη και πλούτο. Μά ο Ροδρίγος Βουργίας τους ζήτησε άλους. Ήταν ένας ήμισπαράφρον, που δεν έδίσταζε έμπρός σε τίποτε, ούτε και στο εγκλημα!

Ο καλύτερος βοηθός του σε όλα τα εγκλήματα που άπέπραξε ο άποτρόπος αυτός Πάπας, ήταν ο ίδιος ο γιός του, ο περίφημος Καίσαρ Βουργίας, ο όποιος ήχε για έθνημα τον τό γυνοςτό και παρμησώδες:

Ο Καίσαρ Βουργίας

«Η Καίσαρ ή τίποτε!...»

Ο Καίσαρ Βουργίας ήταν όρμιατός άνδρας, μορφωμένος και γενναίος. Μά ήταν επίσης μαχητής και κακούργος στην αρχή. Μπαρούσε, όπως αναφέρουν οι χρονικογράφοι, να οίξη κάτω με μιά πονάχα σπαθιά το κεφάλι ενός ταύρου! Μιλούσε επίσης τόσο εύγλωττα, ώστε σαήνευε όλους όσοι τον άκουαν. Και όμως αυτός ο άνδρας με τα τόσα προτερήματα δεν μεταβαρύνεται τίποτε άλλο τόσο σκληρά, όσο το εγκρημίδιο, το δηλητήριο και το ψέμμα!

Αυτό που σκεφτόταν και δεν το έκανε το νοσημένο, θα το έκανε όρμιασμένος το βράδυ, λέγει γι' αυτόν ο ίδιος όρμιασμένος γουαμιατός του.

Ο διαβόητος Φλωρεντίνος Μακιαβέλι.

Ή παρόμοιος αναφέρει ότι ή εγκληματική μαγία αυτού του άνδρουόπου έφτασε σε τέτοιο σημείο, ώστε δήλη ήφρασε όλες τις πηγές και τις ορμηές της Ρώμης, για ν' άπολαύση το θάνατο όσο το δυνατόν περισσότερών θνητόων του!

Αυτό βέβαια δεν ήνε Ιστορικός έξακριβωμένο. Μά Ιστορικός έξακριβωμένο.

βομμένο είνε ένα πλήθος δόλοκληρο από αποτροπάια εγκλήματα, που διεπράξε μόνος του ή με τόν πατέρα του τόν Πάπα, κι' από τὰ όποια θ' αναφέρουμε τα κυριότερα :

Κάποτε ο βασιλεύς της Γαλλίας Κάρολος 8ος, έπειτα από πόλεμο με τόν Σουλτάνο Βαγιαζίτ, για να συνομιλογήσει την ειρήνη, ζήτησε όδς θυμόν τόν αδελφό του Σουλτάνο Βαγιαζίτ, που λεγόταν Ζίζιμ. Ο Βαγιαζίτ δέχτηκε άμέσως και ο θυμωσ παροεόδη προς φίλιαση στόν Πάπα Βοργία. Πέθανε λίγος καιρός και μιά μέρα ο Ζίζιμ πέθανε από μιά παράξενη άρρωστια. Συγχρόνως όμως μαθεύτηκε ότι ο Βαγιαζίτ, ο όποιος φοβόταν τόν αδελφό του μήπως έπιβουλενή τόν θρόνο του, είχε ύποσχεθή να δώσει στόν Πάπα τριακόσιες γιλιάδες δοκιάτα τη μέρα που ο Ζίζιμ δέν θά ζούσε πιά !...

Οι Βοργία, πατέρας και γιός, έβαλαν κάποτε τόν καρδινάλιο Λαφόρς, τόν όποιο αὐτοί οι ίδιοι είχαν κάνει καρδινάλιο από αἰτήη που ήταν προητέρα, να σφετερισθῆ την περιοχή ενός άλλου, πλουσιωτάτου, καρδινάλιου, τού Ροβήρου. Αυτό και έγινε πράγματι. Μά θταν ή μεγάλη εκείνη περιοχή βρέθηκε στά χέρια τού Λαφόρς, οι Βοργία τόν δηλητηρίασαν και τού τήσαν δια !

Η άπληστια τών τυράννων αυτών είχε φτάσει στό κατακόρυφο. Ο άρχων Φερνάνδ ήταν ένας από τούς πιοποτέρους ύπηρέτες τους και τυφλό τους δογανό στό σκεδάς τους. Μά τί σημασία είχε αυτό ; Ο Φερνάνδς ήτανε πολύ πλούσιος και οι Βοργία τόν δηλητηρίασαν, για να σφετερισθόν τὰ υπάρχοντά του !

Και ή δηλητηρίασις εξακολούθησαν ή μιά κατόν της άλλης.

Έτσι ο Βοργίνος Όρσίν, ένας από τούς πλουσιωτέρους αιδέντας της Γαλλίας, θανατώθηκε από τούς Βοργία με τόν ίδιου μυστηριώδη τρόπο, με τόν όποιον πέθανε κι' ο αδελφός του Σουλτάνο Βαγιαζίτ. Τό θείο του, τόν καρδινάλιο Όρσίν, τόν έκλεισαν στόν τρομερό μεσαιωνικό πύργο τού Αγίου Αγγέλου και εκεί τόν δηλητηρίασαν. Αναρίθμητα δέ είνε τὰ πρόσφατα που προσοικαύσαν σε δειπνα, για να τὺ ποτίσουν με κρασί, μέσα στό όποιο είχαν ρίξει τὰ άγαιμένα τους δηλητήρια, την περιφήμην εκανταρέλλα ή την κροάνας, όπως τὰ έλεγαν.

Τι ήταν αυτά τὰ μυστηριώδη και σατανικά δηλητήρια, μας τὸ αναφέρει ο Βολταίρος.

«Η κανταρέλλα, λέγει ο Βολταίρος, την όποια ισχυρίζονται ότι ο Πάπας Βοργίας κι' ο δούξ Βοργίας μεταχειρίζονταν πολύ, έβγαίνει από τὸ αίμα της χολής ενός λυσοκομένου γουρουνιού. Τό γουρουνί αυτό, τὸ λυσασμένο, τὸ κρεμόσαν από τὰ πόδια, με τὸ κεφάλι κάτω, και τὸ χτυπούσαν επάνω δυνατά, ως που να πεθάνη. Έτσι γίνεται από τὸ δηλητήριου, που ήταν τόσο δραστικό, όσο και τὸ δηλητήριου της οχιιάς !...».

Υπάρχει μιά παράδοσις, σχετικά με τὸ θάνατο τών δυο τρομερών Βοργίων. Σύμφωνα μ' αυτήν, είχαν προσκαλέσει μιά μέρα σε δείπνο έννιά καρδινάλιους, τούς όποίους ήθελαν να δηλητηρίασουν, για να σφετερισθόν την περιοχή τους. Μά, επάνω στην εἰδημία τού συμποσιου, γελάσθηκαν και ήταν και οι ίδιοι από τὸ δηλητηριασμένο κρασί, που προσφέρθη για τούς φιλοξενούμενους τού !

Έτσι, σύμφωνα με την παράδοσι, τα δυο αυτά τέρατα έγιναν θύματα της ίδιας της δικής τους εγκληματικότητας !...

ΕΞΕΙΟ ΠΕΙΝΤΑΙ

ΟΤΑΝ ΠΕΘΑΝΩ...

(ΤΟΥ ΚΗΠ ΠΑΙΓΚ)

Σαν κλεισώ, άρατημένη μου, τὰ μάτια, ως μη θνητή για με τ' αγνό σου στόμα, και καταφάσις μη φτερίσις και τριαντάφυλλα στού τάφου μου τὸ νεοοικαμένο χόμα...

Στόν τάφο μου θ' άνθίστη καταπράσινη ή χλόη με τὸ δροσολαλο λουλουί, κι' άν με θυμάσαι στό βαθύ καρδέατι μου, κι' άν με ξεχάσας, κόνη άρατημένη...

Κι' ακόμα μέσ' στά βρόδνια τ' ανοιξιάτικα, την ώρα που τ' άγέρι αγνό θά πνέη, γλυκειά παρηγορία τ' άηδών άρχεται επάνω απ' τὸ κεφάλι μου να κλαίη...

Κι' ο ήλιος στά όρηια λυσοκομαμάτα τὸ νύημα με τὸ ποστό φως θα αίνη, κι' άν με θυμάσαι, ξανθομάλλα άγάπη μου, κι' άν με ξεχάσας, κόνη άρατημένη...

Μετάφρ. ΣΤ. ΛΑΦΝΗ

ΕΛΒΕΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Στο Μπλουκίναλ, ένα από τα ψηλότερα βουνά της Ελβετίας, που σήμερα τὸ σκεπάζουν όλοένα τὰ χιόνια, μιά φορά κι' ένα καιρό έβασίλευε μεγάλη εὐτυχία. Η μέλισοσς έδιναν όμοιο άρωματικό μέλι, ή γελούδες έννιάσαν δολοφόνους κάδους με τὸ άφθονο γάλα τους, και οι κάτοικοι χαιρόνταν όλα τὰ καλά της γης.

Άλλά σε κάμποσα χρόνια όλοι τους τυφλώθηκαν απ' την υπερβολική εὐτυχία, μέθισαν από τ' άμέτρητα πλούτη τους και γίνζαν περιφρανοί κι' άπισταγοί. Κι' αντί να μεταχειρίζονται τὰ άγαθά τους για την ευδαιμονία τών άλλων, ελιπημόνησαν την ίσση καταφρόσι της έλεημοσύνης και της φιλοξενίας και δέν έφρόντιζαν παρὰ μόνο για τὴ δική τους άνεια και καλύτερσι. Όταν κανένας δυστοχομένους τούς ξεητόσε καπι έβαναν πως δέν άκουγαν και τούς ζητάνους τούς έδιωχναν με βίαιες απ' την πόρτα τους.

Κάποιος απ' αὐτούς έγινε ένα πολυτέλειστο μέγαλο στην πλυμία τού βουνού κι' εκάλσε στη νέα του κατοικία και τούς φίλους του. Έκει τὸ ρίχνει ένα μαζὸ στὸν δυστοχομένους και δέν ελογιάζαν τίποτε. Τὸ καλύτερο γάλα τὸ χρησιμοποιούσαν κάθε μέρα για να κάνουν λουτρό κι' ή σκέψη τού σπιτιού ήταν καμωμένη με μεγάλα κεφάλαια !...

Ενώ όμοσ αὐτός κι' οι φίλοι του περνούσαν τὸν καιρό τους βουκιάλ, μέσα στις άπολαύσεις και στά γλένια, ή δυστοχομένη ή μητέρα του βρισκόταν ζημική και μοναχική με μιά άσχητή καλάνδρα, όπου ζούσε με μεγάλη στενοχώρια και φτώχεια. Μόλις πέθανε ο παλαιότερος ο άντρας της, ο γιός της την έδιώξε απ' τὸ σπίτι κι' όποτε ρώτησε ποτε να μάθῆ τί άπόγινε.

Μιά μέρα ή δυστοχομένη ή γορή, τρέμοντας απ' τὸ φόβο κι' απ' την πείνα, παρουσάστηκε στό άνάστροφ τού γιού της και ζήτησε έλεος. Εκείνος όμως ο άκαρδός, μόλις την είδε, μάνιασε απ' τὸ θυμό του και την πρόσταξε να φύγη τὸ γρηγορότερο από κεί.

Η μητέρα του άρχισε τότε με δάκρυα να τὸ εἰστορή την άθλια κατάσταση της, λέγοντας του πως δέν μπορούσε πια να ζή μόνη της στό έρημο και καλδί και παρουσάδοντας τον να της παραχωρήσει τὰ ψυχάκια τού τραπέζιου τού και μιά άσχημή μέσα στο σταβλο μαζί με τὰ ζώα του για να κοιμάται. Άλλά εκείνος της ελε να φύγη και να τὸν ξεφορτωθῆ, γιατί δέν τὸν ενοχλούσαν καθόλου ή κλάψεις της.

Τότε, ή άμοιρη μάνα τού έβλεπε τὰ μάγουλά της, που τήσαν σκάφει οι πόνοι κι' ή στενοχώριας, τοῦδειξε τὰ άδυναμμένα χέρια της, που τὸν έβαστούσαν άλλοτε, όταν ήταν κορφο...

Άλλά και πάλι εκείνος ο άκαρδιστός, χωρίς να δοκιμάσει τὸν πιοκαλύτερο οίκτο στην καρδιά του, έβασε διαταγή στούς δούλους του να τὴ βγάλουν έξω με τὸ σταβλό.

Η δύστυχη γορή, βλέποντας την άπονια τού γιού της, άναγκάστηκε να φύγη και να κινήση θλιμμένη για τὸ καλδί της.

Άλλά καθώς έπήγανε στο δρόμο, ή καρδιά της ξεφοσκασε απ' τὸν άδόσταχο πόνο και δάκρυα πικρά, φλογερά, άνοήτητα άρχισαν να τρέχουν απ' τὰ μάτια της.

Ο Θεός είδε τότε τὴ μεγάλη άδικία κι' αποφάσισε να τιωρήσει σωζήρὰ τὸν άπισταχο γιό, που έδιώχνε απ' τὸ σπίτι, σαν κανένο σκύλι, τὴ μάνα του !

Επ' αυτό, μόλις εκείνη κατέβηκε στην καλάνδρα, μιά τρομερή δόελλα ξεσπασε, μιά θειελλα όρημητική, που δέν άφησε τίποτε στη θέση του. Τὸ σπίτι τού κληροφάρου πλουσιού γκρεμίστηκε συνθέμεια από τούς κεραυνούς, οι όρημοφοί του κατιστράφησαν, τὰ ζώα του έβρανίστηκαν, όλη του ή περιοχή ορημάχησε.

Άλλά κι' αὐτός ο ίδιος μαζί με τούς φίλους του δέν μπόρεσαν ν' αποφύγουν τὴ δικαιο τιμωρία, αλλά βρέθηκαν τὸν τάφο τους κάτω απ' τὰ ερειπια τού μεγάρου.

Τὰ χωράφια, που έβγαζαν άλλοτε τόση σοδειά, τώρα σκεπάζονται από πάχους, που δέν λιώνουν ποτε. Και στό μέρος, όπου ή δύστυχη μητέρα επικατέστησε τὴ συμπαλία τού γιού της, άνοήτικης βαθύς γκρεμὸς κι' εκεί όπου έπασαν τὰ κιατερά δάκρυα της πονεμένης μάνας σήμερα κυλούν τὰ ρέματα τών αιώνων χιόνων...